

نقش زنان هراتی از کشت تا برداشت گندم

بانو فریما
با ابراز خرسندی از
خدمات وزارت زراعت که
برایش ارایه شده، گفت:
«هموار کاری [لیزر لیول]
زمین مان و ایجاد کانال آبی
برای ما، سبب زیاد شدن
حاصلات ما شده است، ما
تمام مصارف خانوادگی
خودمان را با کشت گندم
و زراعت های دیگر به
دست می آوریم، و زنده گی
خودمان را می چلانیم.»
بانو فریما در اخیر خواست
تا با او در کشت و فراهم
سازی تخم اصلاح شده، کود
کیمیایی و تراکتور به خاطر
قلبه زمین و ایجاد سردخانه ها
به خاطر حفظ محصولات
زراعتی شان همکاری شود تا
باشد به گفته ی او حاصلات
بیش تر زراعتی به دست
بیاورند.

در این شماره بخوانید:

کندوی تجربه
و دانش
در ولایت بلخ

الوچی خه دي،
ولې یې د دودولو
هڅه کوو؟

بامیان
سبد کچالوی
افغانستان

آیا صحت
حیوانی
تنها روی...

ننگرهار کی د گلابو له کاروباره د کال لسگونه میلیونه افغانی عواید تر لاسه کیری

محمد اکبر مومند د گلابو د یوې فابریکې مشر بزگر او ونیزی ته وویل،
چې اوسمهال په دریو ولسوالیو دره نور، نازیان او اچین کې د گلابو بوتې
موجود دي، چې سلگونه کسانو ته په کې د کار زمینه برابره شوې ده.
هغه دغه راز وایي چې شاوخوا سل کسان ورسره په فابریکه کې د پروسس په
برخه کې کار کوي او د گلابو په هر موسم کې نورو شاوخوا ۶۰ کسانو ته هم
کاري زمینه برابریږي.

کندهار کې د شېدو ټولولو دوه مرکزونه جوړېږي

یاد مرکزونه په مستقیمه توګه له کلیوالو مالدارانو شیدې راټولوي او د لبنیاتو د پروسس د فابریکې په واک کې یې ورکي، چې هم د کلیوالو مالدارانو د اقتصادي ودې لامل کیږي او هم په هېواد کې د لبنیاتو د پروسس د پراختیا په برخه کې د پام وړ مرسته کوي.

ښاغلی نوري د دغو مرکزونو جوړول د لبنیاتو د پراختیا او کاروبار په برخه کې یو مثبت ګام وبلل او زیاته یې کړه، چې د شیدې ټولول او شیدې ته بازار موندنه کولای شي، چې د مالدارانو اقتصاد ته وده ورکړي.

وايي، د شیدې ټولولو دغه مرکزونه چې د کندهار ولایت په ارغنداب او ډنډ ولسوالیو کې جوړېږي د جوړولو چارې یې کابو ۵۰ سلنه بشپړ شوي او ډېر ژر به یې پاتې چارې هم بشپړ او ګټې اخیستنې ته به وسپارل شي. د ښاغلي نوري په خبره د شیدو راټولولو

د کندهار د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست د کرنې وزارت د ښوالی او مالدارۍ ملي برنامې «NHL» په همکارۍ د دې ولایت د ارغنداب او ډنډ په ولسوالیو کې د شیدې ټولولو د دوو مرکزونو د جوړولو چارې پیل کړي دي. دغه دوه مرکزونه، چې د زرګونه لېټره شیدې د ټولولو په ظرفیت سره جوړېږي څلور خونې، د زېرمې خونه، لابراتوار او ګدام لري.

د دغو مرکزو د جوړولو موخه د مالدارۍ د تولیداتو له لارې د خوړو خونديتوب دی. د کندهار د کرنې ریاست د مالدارۍ د ترویج مدیر انجنیر محمدالله نوري

ګام‌های ارزنده‌ی وطن‌داران متعهد برای حمایت از محصولات داخلی

در هفته‌های پسین، گواه فعالیت‌های نمادین در حمایت از تولیدات داخلی بودیم. این برنامه از ولایت کندز شروع شد. مؤسسه‌ی تحصیلات عالی کهن‌دژ در کندز، مسابقه‌ی تربزخوری راه‌اندازی کرد تا به این ترتیب، از خرید و فروش و مصرف تربز داخلی حمایت کرده باشد. پس از این ابتکار مؤسسه‌ی تحصیلات عالی کهن‌دژ این برنامه به دیگر نهادها نیز سرایت کرد و ما شاهد چندین برنامه‌ی حمایتی از محصولات داخلی بودیم.

واقعیت امر این است که رشد تولید داخلی، تا زمانی که پایدار نباشد، صادراتش ممکن نمی‌شود. باید تولید پایدار و بااعتباری داشته باشیم تا بازارهای خارج، پیش از این که منتظر رسیدن محصولات ما باشند، محصولات را به بازارهای‌شان برسانیم، مگر رسیدن به این وضعیت، زمان‌بر است. همه شاهد بودیم که سال گذشته، سال خشکی بود و ما در تولید غله کاهش داشتیم. به این معنا که اگر چه در بخش‌های زیادی از سکتور زراعت، ما به سوی خودکفایی و رشد فراوان روانیم، اما هنوز تولید زراعتی افغانستان به پایداری کامل نرسیده است. هر گاه تولیدات پایدار شدند، آهسته‌آهسته صادرات به حد گسترده‌ی آن می‌رسد و تولیدات ما بار دوش شهر و دهقان نمی‌شود.

خوش‌بختانه حاصلات زراعتی امسال افغانستان به دلیل بارنده‌گی‌های کافی، هم‌کاری‌های وزارت زراعت و آموزش‌دهی به دهقانان از طریق خدمات رایگان، بیش‌تر شده است. اگر این روند ادامه یابد، افغانستان به زودی می‌تواند بخش کلانی از تولیدات زراعتی‌اش را به خارج بفرستد و در رشد اقتصاد ملی، زراعت افغانستان سهم کلان‌تری بگیرد.

برای رسیدن به ترقی و تعالی زراعت و تولیدات داخلی، نیاز است تمامی منابع داخلی افغانستان، فرد فرد از تولیدات داخلی حمایت کنند و با مرزبندی‌های دقیق‌شان، زمینه‌ی واردات را کاهش بدهند. وقتی ما میوه‌های خوب، ارگانیک تولیدی خودمان را ارزان در بازار داریم، چرا باید برویم میوه‌ی خارجی بخریم؟ این پرسشی است که باید آن را پاسخ بگوییم و در نتیجه‌ی آن، حتا به کودکان خود بفهمانیم که در خرید چیزی، محصول داخلی را در اولویت قرار دهند. چنان‌که نصیراحمد درانی وزیر زراعت، آبیاری و مالدارۍ هفته قبل‌تر در سفر به ولایت بلخ گفت که «باید محصولات معیاری تولید کنیم»، واقعیت همین است که باید معیارهای مد نظر بازار را در نظر بگیریم و با مشورت متخصصان وزارت زراعت چۍ حضوری و چۍ از طریق تماس رایگان به ۱۵۰، تولیدات‌مان را معیاری و بازارپسند بسازیم؛ اگر بتوانیم این کار را بکنیم، میوه‌ی ما خودش به صورت بسیار پسندیده، وارد کشورهای دیگر می‌شود. تولید معیاری، می‌تواند سبب کشاندن بازار به سوی محصولات افغانستان باشد.

شش ماشین آفتابی خشک کننده میوه جات به شش کوپراتیف در کندز توزیع گردید

این ماشین‌ها توسط ریاست زراعت ولایت کندز به هم‌کاری موسسه «اکتید» خریداری و به زنان عضو کوپراتیف‌ها توزیع شده است.

شش پایه ماشین آفتابی خشک‌کننده‌ی میوه‌جات و سبزیجات، به منظور پروسس میوه‌جات و تهیه ترشی‌باب به شش کوپراتیف زراعتی در ولایت کندز توزیع شد.

کابل کې د اوبو لگولو د یوې کانال چارې بشپړ او ګټې اخیستنې ته وسپارل شوه

لګښت څه باندې دوه میلیونه افغانۍ ده. ددې کانال په رغولو کې د سیمې یوشمېر اوسیدونکو ته دکار زمینه هم برابره شوې وه او ترڅنګ یې د اوبو له ضایعاتو څخه د مخنیوي ترڅنګ د هغو ځمکو کرنیز محصولات به هم لوړ شي، چې د دې کانال له لارې خړوبیږي.

د کابل ولایت د ګلدرې ولسوالۍ اړوند د اوبولګولو د یوې کانال د بیارغولو چارې بشپړ او ګټې اخیستنې ته وسپارل شوه. د اوبولګولو دغه کانال ۱.۵ کیلومتره اوږدوالی لري او په پنځو کلی کې شاوخوا ۴۰۰ جریبه ځمکه خوړوبوی او ۷۵۰ کورنۍ ورڅخه هر اړخیزه ګټه پورته کوي. د اوبولګولو د یاد کانال د بیارغولو ټولیز

هلمند کې د خټکیو حاصلات د پام وړ زیاته شوې

رنگ او خوند ښه شوي دي. د ښاغلي الکو په خبره د هلمند د خټکیو د في هکتار حاصل ۳۱ متریک ټنه اټکل شوې ده، چې تر ډېره د کروندګرو د اقتصادي ودې او پراختیا په برخه کې د قناعت وړ حاصل بلل کیږي.

د هلمند خټکي ددې ولایت ترڅنګ یو شمېر نورو ولایتونو لکه کندهار، زابل، غزني، میدان وردګ او کابل ته هم صادریږي، چې د پېر- پلور ښه بازار لري.

افتونو پر وړاندې په جدي توګه مبارزه شوې، بزګرانو ته عامه پوهاوی ورکړل شوې، د خټکیو د مچ د مخنیوي په پار پر بزګرانو محافظتي کڅوړې وېشل شوي دي او د بزګرانو په کروندو کې د نباتي ناروغیو د مخنیوي په پایله کې د خټکیو کیفیت،

د هلمند د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست چارواکي وایی، چې د تېر کال په پرتله سړ ددې ولایت د خټکیو حاصلات د پام وړ زیاته شوې ده. د دوی په خبره سړ کال ددې ولایت په یو زر او ۹۶۵ هکتاره ځمکه کې خټکي کرل شوي دي. د هلمند د کرنې رییس زلمي الکو وایی، چې هلمند کې د خټکیو د افتاتو او ناروغیو د مخنیوي په پایله کې په حاصلاتو کې د پام وړ زیاتوالی راغلی دی. هغه وویل: «سړ په هلمند کې د نباتي ناروغیو او

سنگ تهاداب یک مرکز جمع آوری شیر در پروان گذاشته شد

کوپراتیف مولدین شیر داده شده است. این مرکز جدید از بودجه برنامه ملی باغداری و مالدارۍ، با ظرفیت جمع آوری پنج هزار لیتر شیر ساخته می‌شود.

سنگ تهاداب یک مرکز جمع آوری شیر در قریه «توغیردی» ولایت پروان گذاشته شد. این مرکز در ساحه‌ی دو ونیم بسوه زمین به صورت پخته ساخته می‌شود. زمین آن توسط محمداکبر یک باشنده محل به

دو صد صندوق زنبور عسل در کندز توزیع گردید

این کمک از طریق برنامه‌ی ملی باغداری و مالدارۍ وزارت زراعت صورت گرفته است.

زنبورداری، به چهل تن از اعضای کوپراتیف‌ها و انجمن زنبورداری به صورت رایگان توزیع شده است.

ریاست زراعت، آبیاری و مالدارۍ ولایت کندز می‌گوید که دو صد صندوق زنبور عسل با سیزده قلم وسایل مورد نیاز

کار سروی برای گسترش فضای سبز در شکر دره آغاز شد

در ساحه یک‌هزار و شش صد هکتار در نقاط مرتفع اطراف شهر کابل انجام داده که در نتیجه‌ی آن فرصت‌های کاری برای هزاران تن از باشندگان محل فراهم شده است.

نظر دارد از طریق تطبیق پروژه کمربند سبز کابل حدود یک‌هزار هکتار زمین را در تپه‌های ولسوالۍ شکر دره ولایت کابل سرسبز سازد. پروژه کمربند سبز کابل طی سه سال گذشته فعالیت‌های تنظیم آب‌ریزه‌ها و سرسبزی را

وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ، کار سروی «سیاه کوه» مربوط ولسوالۍ شکر دره ولایت کابل را به منظور ایجاد و گسترش فضای سبز آغاز کرد. ریاست عمومی منابع طبیعی وزارت زراعت در

الوچی خه‌دی، ولی‌یی دودولو هخه‌کوو؟

الوچی د پسرلي موسم د مېوو له ډلې څخه ده، چې مناسبه بیه، ښه خوند او لوړ غذايي ارزښت لري. دغه مېوه ډېر زیات وېتامینونه لري او د یوشمېر ناروغیو د مخنیوي او درملنې په برخه کې رغنده رول هم لري. د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت ددې مېوې د تکثیر او ترویج په موخه هلې ځلې کوي. په همدې موخه د کرنې وزارت له خوا پر پنځه زره او ۴۰۰ جریبه ځمکه کې د الوچې بڼونه جوړ شوي دي.

د الوچې ځانګړتیاوې

- ۱- د وېتامین ښه منبع او د شب کوري ناروغي درملنې او د بدن د ودې لپاره غوره مېوه ده.
- ۲- د الوچې په ترکیب کې د اوسپنې، کلسیم، فاسفورس، مګنیزیم، پتاسیم، سوډیم او منګنز عناصر شتون لري.
- ۳- دغه مېوه د وینې غوړ، سلولونو زوړوالي او د سرطان ناروغیو په مخنیوي کې ډېر زیات اغېز لري.
- ۴- الوچې قارچي او باکتریايي ضد خاصیت لري.
- ۵- څېړنې ښيي، چې دغه مېوه کولای شي د تومورونو په درملنه کې رغنده رول ولوبوي.
- ۶- کوم کسان چې د نفرس ناروغي لري، دوي ته د الوچې خوړلو توصیه کیږي.
- ۷- کوم ناروغان چې د عصابو کمزوري او د وینې کمښت لري کولای شي، چې د الوچې له اش څخه ګټه پورته کړي.
- ۸- الوچې د بلووو چارې تنظیموي.

- ۹- د معدې چنچيو د له منځه وړلو په پار د الوچې ۲۵ تر ۳۰ ګرامه پاڼې په ۵۰۰ سي سي اوبه کې تر پېشلو وروسته وڅښل شي.
- ۱۰- د الوچې د هستې مغز هم همدا خاصیت لري خو زهري دي.
- ۱۱- که الوچې له مینځلو پرته وڅړول شي د ناروغیو او غذايي مسمومیت شونتیا په کې ډېرېږي.
- ۱۲- د الوچې هستې، خطرناک زهري ترکیبونه لري، چې باید ونه خوړل شي.
- ۱۳- کوم کسان چې د معدې ستونزه لري ددې لپاره چې په الوچې کې د اسید کچه زیاته ده خوړل یې د دوي د معدې د درد، سوي یا حتا د معدې د ریفلاکس لامل هم کیږي.
- ۱۴- د الوچې ډېر خوړل د معدې د نفخ لامل هم کیږي.

په دې برخه کې د کرنې وزارت فعالیتونه

نیالګي یې په دوه جریبه ځمکه کې اېښي دي. هغه وویل: «سر یې لومړی کال ده، چې حاصل ورکوي، څه باندې ۳۰۰ زره افغاني مو ترې خرڅ کړ، مخکې مو په خپلو ځمکو کې پیاز او نور سابه کرل، چې عواید یې دومره ښه نه و. له ۵۰ زره افغانیو څخه مو پلور نه زیاتېده، ښوالي ښه عواید لري. دغه ښ د کرنې وزارت د ښوالۍ او مالدارۍ ملي برنامې له خوا راته جوړه شوې ده، ددې ښ په جوړولو کې مونږ هم ونډه درلوده، د کرنې وزارت له خوا د ښاخ بری او درمل شیندنې په برخه کې وروزل شو. د ښوالۍ دغه بڼه د پخوا په څېر نه ده ډېر زیات توپیر لري، هم د حاصل د ټولولو په برخه کې او هم د ښ د څړولو په برخه کې یې چارې ښه شوي دي.»

په ورته وخت کې د هېواد په ختېځ زون کې د ښوالۍ د چارو کارپوه بشیر الله نصرت وایي، چې د کرنې وزارت له خوا بڼونه د خلکو په ۵۰ سلنه ونډې سره جوړېږي. د هغه په خبره دغه بڼونه د متراکم او نیمه متراکم په بڼه جوړ شوي دي، ترڅو د ښوالو عواید زیات شي.

هغه وویل: «مونږ په ختېځ زون کې له ۲۰۱۳ ام کال راپه دې خوا فعالیت کوو، له نېکه مرغه زمونږ یوشمېر بڼونه په حاصل راغلي دي، د ختېځ زون په ولایتونو کې مو په دې موده کې د الوچې څه باندې ۵۴۸ جریبه بڼونه جوړ کړي دي. زمونږ ددې کار موخه د ښوالو په ژوند کې بدلون راوستل، د دوي خودکفایي او د ملي اقتصاد پیاوړتیا ده. ددې ترڅنګ مونږ دغه ښوالو ته د ښاخ بری، د ناروغیو د مخنیوي او درملنې، د بڼو څړول، سره ورکول او دواشیندنې په برخه کې روزنه هم ورکوو.»

دهغه په خبره د کرنې وزارت فعالیتونه د خلکو له تود هرکلي سره مخ شوي دي، ځکه د سېو او غلو په پرتله د مېوو عواید ډېر دي.

□

او می‌گوید: «دختر مه تکلیف عصبی داره، خو همراه مه کار می‌کند، گندم می‌کاریم، درو می‌کنیم و در جای آن شفتل [شیدر] یا جواری کشت می‌کنیم، حال زمین ما زود آب می‌خورد چون وزارت زراعت با ما همکاری کرد زمین ما را هموار ساخت، حال آب به زمین ما زود می‌آید، تخم اصلاح شده آورد و حاصلات ما خوب است.»

خانم پری در اخیر گفت: «از وزارت زراعت می‌خواهیم که ما را بیش‌تر همکاری کند.» هم‌چنان خانم بختاور، نان‌آور خانواده‌اش و دارای دو دختر است. او نیز مثل فریما و پری، درآمد خانواده‌اش را از زراعت به دست می‌آورد. که در فواصل مختلف کشت نموده و مشکلات اقتصادی خانواده‌اش با آن، رفع می‌کند.

در همین حال پروین زحل مسوول جندر در ولایت هرات می‌گوید: «قبلا در بخش کانال به خانم‌ها سهم داده می‌شد، و جاهای فرش‌شویی برای آن‌ها ساخته می‌شد، و جاهای آب‌گیری که آن‌ها حیوانات‌شان را آب دهند، ایجاد می‌گردید، اما حال در بخش زراعت همکاری داریم، در ولسوالی‌ها مختلف، زمین‌ها را به خانم‌ها هموارکاری کردیم، تخم‌های اصلاح‌شده برای‌شان دادیم و برنامه‌های آموزشی برای‌شان راه‌اندازی کردیم و سیستم پیش‌رفته کشت را برای‌شان یاد دادیم، و این خانم‌ها مستحق‌ترین خانم‌ها در این ولسوالی‌ها هستند.»

ولایت هرات از شمار ولایت‌هایی است که فعالیت زراعتی زنان در ولسوالی‌های مختلف آن، گسترده است و همواره جهت بهبود زنده‌گی‌شان از طریق محصولات زراعتی و مالدارۍ، تلاش‌های نستوهانه می‌کنند.

نقش زنان هراتی از کشت تا برداشت گندم

زراعتی‌شان همکاری شود تا باشد به گفته‌ی او حاصلات بیش‌تر زراعتی به دست بیاورند.

نه تنها خانم فریما بلکه خانم پری از قریه اردوخان ولسوالی انجیل از شمار خانواده‌هایی است که تمام مصارف خانواده‌اش را از طریق زراعت و مالدارۍ به دست می‌آورد. شوهر خانم پری معلول است و دخترش تکلیف روانی و مشکل گویایی دارد، پسرانش ازدواج کرده‌اند و هر کدام زنده‌گی جداگانه‌ای به خود ساخته‌اند، تنها یک پسرش که زیر ۱۶ سال است، در درآمد خانه همکاری می‌کند.

به وسیله زراعت به گردش درمی‌آورد. وی با ابراز خرسندی از خدمات وزارت زراعت که برایش ارایه شده، گفت: «هموارکاری [لیزر لیول] زمین‌مان و ایجاد کانال آبی برای ما، سبب زیاد شده حاصلات ما شده است، ما تمام مصارف خانواده‌ی خودمان را با کشت گندم و زراعت‌های دیگر به دست می‌آوریم، و زنده‌گی خودمان را می‌چلانیم.» بانو فریما در اخیر خواست تا با او در کشت و فراهم سازی تخم اصلاح شده، کود کیمیایی و تراکتور به خاطر قلبه آن و ایجاد سردخانه‌ها به خاطر حفظ محصولات

«بچه‌ی مه معیوب است و خودم سرپرست خانه هستیم، خاطر همی بچیم زحمت می‌کشم و کشت می‌کنم تا از پول آن مرضی‌اش جور شود و هم مقداری در خانه مصرف می‌کنیم، کدام کار دیگر نداریم که درآمد داشته باشیم، و این کشت‌وکارمان را خودم به همکاری زنان همسایه می‌کنم.» «وزارت زراعت همراه ماه همکاری کرد زمین ما را هموار ساخت و ماشین تراکتور به خاطر غلبه آن آورد، در سابق در حدود ۳-۴ خروار گندم می‌برداشتیم امسال زیاد شده، به ای خاطر که کانال‌های آبیاری برای ما ساختند و زمین‌مان را هموار کردند، کشت ما حاصل خوبی می‌ته، تمام مشکلات زنده‌گی خودمان را از طریق زراعت حل می‌کنیم.» این گفته‌های خانم فریما است. او از قریه‌ی کهدستان ولسوالی انجیل است. بانو فریما دارای یک پسر دارای معلولیت بوده و شوهرش در گذشته ناپدید شده است.

او دوونیم جریب زمین دارد که همه ساله تمام مصارفش را از زراعت در آن، به دست می‌آورد. او در این زمین، نه تنها گندم، بلکه بادنجان، بامیه، مرچ و دیگر محصولات زراعتی کشت می‌کند. فریما بر علاوه‌ی زراعت در اطراف زمینش درختان میوه (سیب، شفتالو و زردآلو) را نیز شانه است و اقتصاد زنده‌گی خود را از

کندوی تجربه و دانش در ولایت بلخ

باغی در بلخ، مرکز تحقیقی برای دانشجویان
زراعت است.

باغی که در آن بیش از ۱۰۰ نوع میوه
موجود است!

شجاع الحق نوری

بیش‌تر به این باغ می‌آیند.

بته‌های زینتی و میوه‌های این باغ از هند، ترکیه، ایتالیا، کانادا و ایران آورده شده و مکان تفریحی زیبایی را ایجاد کرده است.

«۱۴ سال از آمدنم از کانادا می‌شود، مه درس و رشته‌ام زراعت و اقتصاد خواندیم و ماستری دارم، دانشجویان بخش وترنری و زراعت هم این‌جا می‌آیند، از باغ من دیدن می‌کنند و تجارب نو را با ایشان در میان‌گذاری می‌کنم و کارهای عملی را برای‌شان یاد می‌دهم، دانشی که محدوده علمی و فکری خود دارم با آن‌ها در میان می‌گذارم، کارهای من کار من می‌باشد.»

آقای هاشمی از همکاری‌های وزارت زراعت نیز سپاسگزاری کرد و گفت که برنامه‌ی ملی باغداری و مالرداری وزارت زراعت صدها نهال را برایش کمک کرده است. او می‌گوید: «مادر استاک‌ها نزد من است، میوه‌هایی که رایج دنیا است در این‌جا داریم در ضمن رود استاک دارم، ۳۰ نوع آلو، ۳۰ نوع زردآلو ۳۵ نوع انگور، قطعات نمایشی گل و ناک جور کردیم، بر دانشجویها در کنار این، نهال‌ها را معرفی می‌کنیم، از آغاز شانن نهال تا مرحله شاخه‌بری، کوددهی و تطابق درخت با محیط را آموزش می‌دهیم.»

باید گفت که آموزش‌دهی روش‌های

هوا گرم است و سوزان، گرمی هوا بالاتر از ۴۱ درجه سانتی گراد است. با پیر مردی آشنا می‌شویم که با اشتیاق تمام، به دیدن باغ و فارم‌های مالرداری و مرغداری‌اش فرا می‌خواندمان که به همکاری وزارت زراعت ساخته شده است. با داخل شدن به این باغ، انواع میوه‌های رنگارنگ را می‌بینید و در آن بیش از ۱۰۰ نوع میوه‌ی داخلی و خارجی موجود است. انواع شفتالو، ناک، سیب، انگور، بادام شلیل، زردآلو، توت، انار، بهی، گیلاس، آلو، آلوچه و... در این باغ شانده شده است. مالک این باغ حاجی اکرم هاشمی است. او باشنده‌ی ولسوالی دهدادی ولایت بلخ می‌باشد. به گفته‌ی او، پس از ۲۸ سال زنده‌گی در خارج از کشور، به افغانستان آمده و ۲۵ جریب زمین را به کمک ریاست زراعت بلخ، تنها در همین باغ نهال و گل شانده و یک فارم گاوداری و دو حوض ماهی‌پروری در آن نیز ساخته است.

این مرد سند ماستری اش را از کشور دوست هندوستان به دست آورده و از سالیان قدیم آرزوی ایجاد چنین مکانی را داشت، به گفته‌ی خودش به علت جنگ‌های داخلی بیرون از وطن رفته بود، با آمدن تحول و نظام نوین به کشور برگشته و در این بخش فعالیت می‌کند.

حتا دانشجویان زراعت بلخ و ولایت‌های همجوار آن به خاطر آموختن و تحقیقات

یک هزار و ۵۰۰ کیلو پیاز زعفران به بانوان زعفران کار بغلان توزیع شد

زراعت‌پیشه از جمله کسانی هستند که در بلند بردن اقتصاد خانواده‌ها مهم‌ترین نقش را ایفا می‌کنند و از حاصلات زراعتی پول و مصارف خانواده، به خصوص خرج کودکان‌شان را پیدا می‌کنند.

سمن صدیقی مدیر اقتصاد خانواده ریاست زراعت بغلان توزیع پیاز به زنان زراعت‌پیشه را «یاری رساندن به خانم‌ها» دانست و خواستار کمک‌های بیش‌تر به خانم‌های بی‌بضاعت ولایت بغلان شد.

باید گفت که به هر یک از این ۱۰ خانم، ۱۵۰ کیلو گرام پیاز زعفران توزیع شد تا هم کشت زعفران توسعه یابد و هم اقتصاد خانواده‌ها و بانوان رشد کند.

در ادامه‌ی تلاش‌ها برای ترویج و افزایش حاصلات زعفران و رشد اقتصاد خانم‌های زراعت‌پیشه، این بار یک هزار و ۵۰۰ کیلو گرام پیاز زعفران برای ۱۰ خانم زراعت‌پیشه در ولسوالی‌های بنو، خنجان، دوشی، نهرین و پلخمیری مرکز ولایت بغلان، از طرف برنامه‌ی ملی باغداری و مالرداری NHLP وزارت زراعت توزیع شد. عبدالغیاث صدیقی رییس زراعت، آبپاری و مالرداری ولایت بغلان گفت: «ریاست اقتصاد خانواده وزارت زراعت، پروگرام‌های و پلان‌های جامعی را برای بلند بردن سطح اقتصادی زنان در سرتاسر افغانستان دارد و امکان دارد در آینده‌های نزدیک تطبیق گردد.» او افزود، «زنان

سرمایه‌گذاران امیدها را گسترش بدهند

طاهره صمدی، فارغ اقتصاد و توسعه‌ی زراعتی انستیتوت زراعت کابل

**ساختن پایه‌های
استواری و ثبات
اقتصادی در افغانستان،
با آن که کارهای
زیادی کرده‌اند، تنها
پر دوش حکومت و
نهادهای نیست، بلکه این
رسالت و وظیفه‌ی
سرمایه‌داران افغان است
که سرمایه‌گذاری مؤثر
و پایدار برای اقتصاد
پایدار و توسعه‌ی زراعت
داشته باشند.**

هم تاجران و سرمایه‌گذاران ما در خواب‌اند. کسانی که اندک سرمایه‌گذاری کرده‌اند، روی نوشابه‌های گازدار و یا بخش‌هایی غیرپایدار و کم‌تر مفید، تمرکز کرده‌اند.

در فصل گرما، حاصلات خیلی از میوه‌جات و سبزیجات بیش‌تر از حد تقاضا می‌شود. تاجران افغانستان می‌توانند از بادنجان رومی ارزان و فراوان در زمستان، با ساخت فابریکه‌ها رب بسازند و یا در وقت فراوانی و ارزانی سیب، آلبالو، انجیر و زردک، فابریکه‌های تولید مربا وجود داشته باشد تا ما به جای مربای «شاننا» مربای وطنی و مزه‌دارتر استفاده کنیم.

این کار، به سرمایه‌گذاران نیز پایداری کاروبار می‌بخشد. دیگر مثلاً پول به ایران و دیگر کشورها برای خرید چیزهایی که منابع ساختش در افغانستان وجود دارد، بیرون نمی‌شود. زمانی که پول در افغانستان بماند، واحد پولی کشور نیز از نوسان و بلند رفتن باز می‌ایستد و کم‌کم حالت ثابتی به خود می‌گیرد.

ساختن پایه‌های استواری و ثبات اقتصادی در افغانستان، با آن که کارهای زیادی کرده‌اند، تنها بر دوش حکومت و نهادهای نیست، بلکه این رسالت و وظیفه‌ی سرمایه‌داران افغان است که سرمایه‌گذاری مؤثر و پایدار برای اقتصاد پایدار و توسعه‌ی زراعت داشته باشند.

به جای وارد کردن مربای ایرانی، به ساختن فابریکه‌های تولید مربا بپردازند، اگر خریداران به جای عسل بی کیفیت وارداتی، عسل‌های وطنی بخرند و اگر وزارت زراعت نیز بیش‌تر از این در افزایش تولید و کارآفرینی‌ها در بخش زراعت بپردازد و زمین‌های کشت ناشده را به مزرعه‌های سبز و تپه‌ها و کوه‌های خشک را بیش‌تر از این به جنگل‌های پایدار و پرحاصل بدل کند، مطمئناً افغانستان می‌تواند از اکثر زمینه‌ها به خودکفایی برسد.

با توجه به کارهای مؤثر این وزارت برای هم آهنگی و رشد زراعت، امیدها برای خودکفایی فراوان است. اما نباید از یاد برد که هنوز

در روزهای اخیر، برای منی که اقتصاد و توسعه زراعتی خوانده ام و گاه گاه نمی‌توانم قلم نزنم، خبرهای خوش زیادی در زمینه‌ی زراعت خواندم و دیدم. در افغانستان و به ویژه کابلی که دشواری‌ها بسیار اند، ایجاد نقطه‌های امید دشوارتر است. اما دیده می‌شود که در یک هفته‌ی اخیر، گواه خبرهای خوبی هستیم که امیدآفرین‌اند.

با مروری به خبرهای زراعتی و صفحه‌ی وزارت زراعت، می‌خوانیم که نمایشگاه ممبی که ویژه‌ی محصولات زراعتی افغانستان بود، بیش‌تر از ده‌ها میلیون دالر برای افغانستان دست آورد داشت.

کمی بعدتر هم از افزایش احتمالی ۴۲ درصدی حاصلات گندم به نسبت سال گذشته خبر شدیم. خبری که پس از یک سال خشکیدن امیدها با خشک‌سالی، دل‌گرمی‌های زیادی را برای زراعت افغانستان به بار آورد. جدا از این‌ها وقتی به بازار سر بزینم، می‌بینیم که کل بازار را میوه‌های تولید وطن گرفته است. این خبرها خواننده می‌شود و این واقعیت‌ها عمل به چشم دیده می‌شود. این‌ها خبرهایی‌اند که برای اقتصاد و توسعه‌ی زراعت افغانستان امیدآفرین‌اند.

احتمال افزایش تولید گندم، پر بودن باغ‌ها و بازارهای کشور از حاصلات میوه، یافتن قراردادهای بهتر برای فروش از نمایشگاه ممبی، احتمال افزایش دوبرابری انگور هرات، و از همه مهم‌تر، احتمال کاهش وارداتی به ارزش ۴۰۰ میلیون دالر در بخش خرید گندم، زمینه‌هایی را برای رشد اقتصاد و توسعه‌ی زراعتی فراهم می‌کند.

اگر حمایت داخلی از محصولات از تولید تا بازار به ویژه از جانب تاجران و سرمایه‌گذاران وجود داشته باشد، اگر خریداران کوچک به جای کیله و ام، تربز و خربزه بخورند، اگر تاجران

پکتیا کې پر ۵۰ ټنوالو د شاتو مچيو ۲۵۰ صندوقونه ووبشل شول

وستایل او مننه یې وکړه. هغه له دغو مرستو څخه برخمن شویو کورنیو ته وویل، چې د شاتو مچيو د روزنې په برخه کې دې هلې ځلې وکړي او په دې ولایت کې د شاتو تولید ډېر کړي. هغه زیاته کړه، چې دا ډول پروژې پلي کېدل به د بزگرانو اقتصادي وضعیت ښه کړي او مالدارۍ او ټنوالۍ به ورسره پیاوړې شي.

دیادونې وړ ده، چې پکتیا ولایت د شاتو مچيو د روزنې صنعت لپاره ښه او مساعده آب و هوا لري، او په یاد ولایت کې ددې صنعت په غوړېدو سره به خلکو ته دښه کار و بار زمینه هم برابره شي.

د پکتیا د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ ریاست د کرنې وزارت د ټنوالۍ او مالدارۍ ملي برنامې «NHLP» په همکارۍ ددې ولایت پر ۵۰ ټنوالو د دوی د کورنیو د خوړو خونديتوب، د کورنیو اقتصادي ودې او په دې ولایت کې د شاتو مچيو د صنعت د پراختیا په موخه د شاتو مچۍ او د شاتو مچيو د روزنې توکي ووبشل.

ددې پروژې ټولیز لګښت دوه میلیونه او ۴۴۶ زره افغانۍ ده.

د پکتیا د کرنې رییس انجنیر محمدالدین مومند وویل، چې پر دغو ۵۰ ټنوالو پر هر یوه یې د شاتو مچيو پنځه

پکتیکا کی پر ۴۰۰ بېوزله کورنیو د چرگانو روزنې اړونده توکی ووبشل شول

شجاع الحق

د پکتیکا د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست د علمي پلټنو او ټولنې د پراختیا «ORCD» موسسې په همکارۍ په دې ولایت کې د هګیو چرګانو روزنې او د بېوزله کورنیو د اقتصادي ودې په پار پر ۴۰۰ بېوزله کورنیو د چرګانو د وړو فارمونو اړونده توکي ووبشل.

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست او د همګارې «ORCD» موسسې په مرسته د دغو ۴۰۰ کورنیو د اقتصادي ځواکمنتیا په پار پر هرې کورنۍ د چرګانو د واړه فارمونو د اړتیاوړل توکي ووبشل شوي دي.

ددې برنامې څخه برخمن شوي کورنۍ له دې مرستې څخه د مننې او خوښۍ ترڅنګ وویل چې، د چرګانو روزنه د دوي د کورنیو د خوړو د خونديتوب ترڅنګ په اقتصادي وده کې هم له دوي سره مرسته کوي.

چهار هزار و ۵۰۰ کیلو پیاز زعفران در سمنگان توزیع شد

توزیع پیاز زعفران در ولایت سمنگان نیز آغاز شد. ریاست زراعت آبیاری و مالدارۍ ولایت سمنگان روند توزیع چهار هزار و ۵۰۰ کیلو گرام پیاز زعفران را در این ولایت آغاز کرد. محمدرحمان ارغندیوال رییس زراعت آبیاری و مالدارۍ ولایت سمنگان در مراسم توزیع این پیازها به دهقانان گفت: «امسال چهار هزار و ۵۰۰ کیلو گرام پیاز زعفران و نه بسته زراعتی که شامل سبب، قوطی، پتنوس، دستکش، ماسک، کود کیمیایی و دواي مخصوص است، به دهقانان زعفران کار توزیع می‌شود.»

به گفته‌ی آقای ارغندیوال، هر دهقان مستفید شده از این پروگرام مکلف است که مساحت نیم جریب زمین را زعفران کشت کند. او گفت: «زعفران نه تنها در اقتصاد کشور نقش مهم دارد بلکه در بلند بردن درآمد دهقانان نیز بسیار اثرگذار است.»

امسال نه قطعه نمایشی در ولایت زعفران ساخته می‌شود که در کنار آن برای ۱۲۰ تن از دهقانان مرد و زن، برنامه‌های آموزشی درباره‌ی کشت، برداشت و پروسس زعفران دایر خواهد شد.

رییس زراعت سمنگان در اخیر گفت که همکاران متخصص ما در بخش زعفران از مرحله کشت تا برداشت این گیاه با ارزش و مهم، با دهقانان همکار می‌باشند و از نزدیک با آن‌ها همکاری خواهند کرد.

بامیان سبد کچالوی افغانستان

محلی و ۱۵ درصد توسط تاجران محلی فروخته می‌شود.

کشت کچالو در بامیان کچالو یا طلای سفید در ولایت بامیان از جمله محصولات استراتژیک به حساب می‌آید و قسمت اعظمی از زمین‌های زراعتی عمدتاً به صورت متناوب و یا مداوم (۲-۶) سال در بسیاری از ساحات مرکز بامیان یک زمین چندین سال کچالو بذر می‌گردد. دهقانان بامیان، سالانه مقدار قابل ملاحظه‌ای از کچالو را که جواب‌گوی نیازمندی‌ها در سطح ملی را است، کشت می‌کنند.

کچالو عمده‌ترین محصول زراعتی، تجارتی و صادراتی در پهلوی دیگر محصولات ولایت بامیان است و تامین‌کننده معیشت برای اکثریت دهقانان این ولایت است. این ولایت یکی از بزرگ‌ترین تولیدکننده‌گان کچالو در کشور بوده و به سبد کچالو در کشور شهرت یافته است که سالانه بیش‌تر از ۳۵۰ هزار تن کچالو به داخل و خارج کشور صادر می‌کند. سالانه در حدود ۱۷ هزار هکتار زمین تحت کشت این محصول قرار می‌گیرد که حدود پنج هزار نفر دهقان مصروف کشت و فروش کچالو هستند. در شرایط کنونی میزان حاصل‌دهی در هر جریب زمین به طور متوسط ۵-۷ تن بوده است، اما در صورتی که حمایت شود، ظرفیت حاصل‌دهی آن ۸-۱۰ متریک تن خواهد رسید.

بامیان در مرکز افغانستان که در جریان سال‌های متمادی، نمونه‌ی یک ولایت محروم زراعتی و دور از چشم پیش‌رفت‌ها بود، اینک در شاهراه انکشاف زراعتی قرار گرفته است و در سه سال گذشته دست‌آوردهای چشم‌گیری

بامیان تنها به سرزمین بودا مشهور نیست، بل در سال‌های اخیر، یک محصول خوش‌نام زراعتی یعنی کچالو این ولایت را با نامش گره زده است.

تمام مردم افغانستان از این محصول ولایت زیبای بامیان در خانه‌های‌شان استقبال می‌کنند، زیرا بامیان، بهترین آن را تولید می‌کند. کچالوی بامیان، بهترین کچالوی افغانستان است.

بامیان ولایتی با باشندگان بومی، فرهنگ خوب، ولایتی با کاروبار زراعتی، دارای امنیت بهتر، آب و هوای پاک و طبیعت زیبا است. موجودیت نخستین پارک ملی، یا بند امیر به این ولایت ویژه‌گی خاصی بخشیده است که می‌تواند بخشی از ارزش‌های این ولایت باشد.

بامیان و ولسوالی‌هایش شیر، سیغان، کهمرد، یکاولنگ، یکاولنگ نمبر ۲، پنجاب، ورس و مرکز ولایت، بهترین مکان برای کشت کچالو در افغانستان تشخیص شده است. هم‌چنان باغداری در این ولایت گسترده است.

در این ولایت در حدود ۵۹ هزار و ۳۴۳ هکتار زمین تحت کشت آبی ۱۵ هزار و ۹۸۴ هکتار زمین همه ساله تحت کشت للمی قرار دارد که حدود ۱۰۰ هزار دهقان در این ولایت به زراعت مصروف‌اند.

محصولات زراعتی و باغداری این ولایت در مجموع ۳۳ نوع است که پیداور عمده آن عبارت از: گندم، کچالو، جو، باقلی، مشنگ، عدس، شاخل، جوار، زردک، شلغم، پیاز، کرم، گلپی، کاهو، مرچ، گندنه، کدو، بادرنگ، ملی، زردآلو، گیلاس، سیب، ناک، آلبالو، بادام، چهارمغز، توت و هم‌چنین گیاهان دارویی (نباتات طبی) و عایداتی مانند هنگ، زیره، زردآلوی ساقی و چپه‌نیمک می‌باشد. سیب یک‌هولنگ، چکه و قروت بامیان و صنایع دستی ورس مانند نمده، برک، گلیم، ماشیو، قالین، گراف‌دوزی و خامک‌دوزی از شمار محصولات و صنایع بامیان است که از کیفیت و شهرت بی‌نظیر برخوردار است.

پرورش گاو، گوسفند، بز، اسب، خر و مرغ‌های خانه‌گی نیز در این ولایت رایج است.

در بامیان مارکیت و بازار عمده برای فروش محصولات زراعتی، مالدارۍ و صنایع دستی وجود ندارد و ۸۰ درصد محصولات دهقانان بالای مزرعه، سه درصد در مارکیت‌های

ننگرهار کې

د گلابو له کاروباره د کال لسگونه میلیونه افغانی

عواید تر لاسه کيږي

کڅ جمعه گل اشرفی

د ننگرهار د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ ریاست چارواکي وايي، چې په دې ولایت کې سېرکال د گلابو کر او حاصلات ډېر شوي دي. دغلته په دوه نیم زره جریبه ځمکه د گلابو بڼونه دي.

د گلابو په دې کروندو کې، شاوخوا پنځه زره خلکو ته د کار زمینه هم برابره شوې ده. له دې گلابو په کور دننه له سوچه عطرو سربېره دگلابو خوله او گڼ شمېر نور محصولات جوړېږي چې بیا نړېوالو بازارونو ته هم صادرېږي.

د گلابو بڼ لرونکي هم د گلابو له کرکېلي او عوایدو خوښ دي دوی وايي، د کوکنارو په پرتله د گلابو کښت ورته هم اسان دي او هم ورته ښه عاید په لاس ورځي.

د ننگرهار ولایت د دره نور ولسوالۍ یو تن بزگر عطالله، چې پر خپله ځمکه د گلابو کرونده کړې وایي، د گلابو کښت ډېر اسان او ګټه یې تر نورو فصلونو ډیره ښه ده.

هغه وویل: «دا بوټي په غرنیو سیمو کې ډېر ښه حاصل ورکوي. موږ غوښتنه کوو چې نورو سیمو کې هم د کوکنارو پر ځای د گلابو کښت ته زمینه برابره شي.»

د ننگرهار د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ ریاست چارواکي وايي، په دغه ولایت کې د گلابو حاصل زیات شوي چې هر کال یې سوداګر لسگونه میلیونه افغانی عواید ترلاسه کوي.

دوی وايي، د دغه ولایت په یوشمېر ولسوالیو کې د گلابو بوټي کرل شوي، چې سلگونه کروندګرو ته یې د ګټې زمینه برابره کړې ده.

په ورته وخت کې د گلابو کروندګر وايي، چې د گلابو له خرڅلاو ورغلې پیسې د نورو فصلونو او کښتونو په پرتله ډېرې او په اسانۍ ترلاسه کېږي.

د ننگرهار د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ رییس ذبیح الله حسن زی بزګر اوونیزې ته وویل، په دغه ولایت کې یې د کوکنارو د بدیل په موخه په سلگونه جریبه ځمکه کې گلاب کرلي، چې کروندګرو ته د ګټې وټې ښه زمینه برابره شوې ده.

نوموړي وايي، هڅه کوي چې دا لړۍ د ننگرهار ټولو ولسوالیو ته وغځوي او د نورو ولسوالیو خلکو ته هم د کوکنارو د کښت بدیل شي. هغه زیاته کړه: «راتلونکي کال به نورو سړو سیمو کې هم بزګرانو ته د هغوي پر ځمکو د گلابو د کښت زمینه برابره شي.»

ښاغلی حسن زی وویل، چې داسې بزګران هم شته چې په یوه فصل کې د گلابو له یوه جریبه ځمکې څخه تر ۱۲۷ زره افغانیو پورې ګټه ترلاسه کوي.

د ننگرهار بزګران هم د گلابو له حاصلاتو او عوایدو خوښ دي او هلې ځلې کوي، چې پر خپلو ځمکو د گلابو کرکېله ډېر کړي.

حمیدالله په حصارک او سره رود ولسوالیو کې پر خپلو ځمکو گلاب کرلي او هر کال ترې ښه حاصلات اخلي.

دی وايي، پخوا یې له کوکنارو ګټه وټه لرله، خو اوس د گلابو له دې باغونو چې ورسره په کې لسگونه کسان په کار هم بوخت دي، د پسرلي په موسم کې کلونه راټولوي او د ژوند کښتۍ پورې باسي.

حمیدالله په دې اړه وویل: «دلته موږ کار کوو ډېر خوشحاله یم؛ زموږ کښت حلال دي او حلاله روزي ترلاسه کوو. زموږ عاید هم ښه دی، موږ راضي یوو.»

د هېواد په لارو کوڅو او د خلکو په انګړونو کې د گلاب قیمت نشته، خو دلته د گلابو بیه پر ټول ده، قسمت د هغوي دي چې د گلاب د پامو ډک پند ولري او مازيګر ډک لاس کورونو ته ستانه شي.

د دغو گلابو له حاصلاتو د اورځلا په نامه عطر جوړېږي چې په اروپا او امریکا کې ځانګړي بازار لري.

د ننگرهار د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ رییس ذبیح الله حسن زی وايي، چې د ننگرهار له گلابو جوړېدونکي عطر بهرني مارکېټ هم پیدا کړي او سوداګر یې هر کال لسگونه میلیونه افغانی عواید ترلاسه کوي.

په همدې حال کې د گلابو د پروسس فابریکه لرونکي وايي، که ولسوالیو کې امنیتي وضعیت ښه شي؛ نو هم به د گلابو عواید زیات شي او هم به سلګونو نورو کروندګرو ته د کار زمینه برابره شي.

محمد اکبر مومند د گلابو د یوې فابریکې مشر بزګر اوونیزې ته وویل، چې اوسمهال په درېیو ولسوالیو دره نور، نازیان او اچین کې د گلابو بوټي موجود دي، چې سلګونو کسانو ته په کې د کار زمینه برابره شوې ده. هغه دغه راز وايي چې شاوخوا سل کسان ورسره په فابریکه کې د پروسس په برخه کې کار کوي او د گلابو په هر موسم کې نورو شاوخوا ۶۰ کسانو ته هم کاري زمینه برابره کوي.

د گلابو عطر

په ننگرهار کې د گلابو د عطر دوه فابریکې کار کوي، چې له ځایي بزګرو څخه گلاب اخلي؛ یوه په جلال اباد کې ده او بله په دره نور ولسوالۍ کې.

په جلال اباد کې د اورځلا د عطرو فابریکه ده، چې د گلابو او نارنجو عطر جوړوي. ددې فابریکې مشر عبدالله ارسلا وویل: «خواو شا ۱۶۰۰ بزګران د ننگرهار ولایت په ۵ ولسوالیو کې گلابونه کرلي دي، او مونږ په هر فصل کې له هغوي نه گلابونه اخلو.»

ارسلا وویل، چې فابریکه یې د تقطیر له لارې له گلابو څخه مهم تېلونه راوباسي. هغه زیاته کړه: «مونږ خالص د گلابو عطر په جرمني کې خرڅوو، او د گلابو اوبه دلته خرڅوو.»

• استفاده از غوزه‌های سالم با وزن بیش‌تر از هشت گرم برای داشتن عملکرد مناسب در زراعت زعفران به خصوص در سال‌های ابتدایی کشت، از اهمیت زیاد برخوردار است.

ضرورت‌های تولید غوزه تخمی مناسب در زعفران

- در کشت زعفران غوزه‌های با وزن کمتر از هشت گرم توان گل‌آوری محدودی دارند. در حالی که فی‌صدی گل‌آوری و مقدار عمل‌کرد در شرایط استفاده از غوزه‌های تخمی بیش از ۱۰ گرم افزایش چشم‌گیری می‌یابد.
- برای جلوگیری از ضیاع دوساله مصرف، زمان و آب جهت گل‌کردن غوزه‌ها، بهتر است غوزه‌هایی با وزن بیش‌تر از هشت گرم استفاده گردد.
- بر این اساس دهقانان می‌توانید علاوه بر ایجاد مزارع تولید گل زعفران، مزارع تولید غوزه استاندارد و با کیفیت را نیز به عنوان یک شغل ایجاد کنند.
- این غوزه‌ها می‌تواند دهقانان را قادر سازد تا در سال اول و دوم کشت، حاصل قابل توجه را به دست آورند و با کاهش عمر مزرعه به چهار سال و جلوگیری از افزایش بیش از حدی سن مزرعه که مجدداً باعث کاهش گل‌آوری می‌شود، مصرف تولید را کاهش دهد.

تأثیر استفاده از غوزه‌های کلان در گل‌آوری زعفران

- نقش و اندازه‌ی غوزه مادری در میزان گل‌دهی و عمل‌کرد زعفران در آزمایش‌های متعدد به اثبات رسیده است، طبق تحقیقات انجام شده غوزه‌های زیر شش گرم در سال اول کاشت توان گل‌آوری ندارند و بیش‌ترین گل با اوسط سه و شش گل در هر غوزه در غوزه‌های بالای ۳۰ گرم به دست آمده است.
- به این اساس توصیه شده که جهت حصول عمل‌کرد مناسب در سال اول کاشت از پیازهای دارای وزن ۱۰ گرم به بالا استفاده شود.
- در صورتی که از غوزه‌های با اوسط وزن ۱۵ گرم با تراکم ۱۰۰ غوزه در فی متر مربع استفاده شود، در سال اول کاشت امکان برداشت ۷.۵۸ کیلو گرم زعفران خشک در هر هکتار وجود دارد.

فواید اقتصادی ناشی از مصرف غوزه‌های درشت

- بهره‌برداری هشت ساله از مزارع زعفران اثرات منفی بر رشد و گل‌دهی این نبات دارد. از ماندن چندین ساله غوزه‌ها در زیر خاک و تولید غوزه‌های جدید سالیانه، منجر به تراکم بیش از حد غوزه در مزرعه شده که به اثر دست‌رسی نداشتن به منابع غذایی کافی هر ساله از وزن غوزه‌ها نیز کاسته می‌شود.
- از طرف دیگر غوزه‌های کوچک مزارع فوق بعد از هفت تا هشت سال از زمین کشیده شده و به عنوان غوزه‌ی تخمی در مزارع جدید مورد استفاده قرار می‌گیرند که در نتیجه در زمین جدید نیز در سال اول و دوم از سرمایه وقت، آب و زمین تنها در جهت درشت شدن غوزه‌های کوچک استفاده شده تا اینکه در سال سوم گل‌آوری و عمل‌کرد مناسب به دست آید.
- به این اساس در مدت هشت سال استفاده از مزرعه تنها تولید در چهار سال وسطی قناعت بخش و اقتصادی است.
- طبق تحقیقات، در صورتی که دهقانان به غوزه‌های بالای هشت گرم دست‌رسی داشته باشند، با رعایت و

الف تابا زعفران

تولید غوزه‌ی تخمی زعفران

کڅ محمد هاشم اسلمی، مشاور ارشد انکشاف زعفران در وزارت زراعت

● قسمت دوازدهم

اجرای پرکس‌های جدید می‌توانند:

- در سال اول در یک هکتار بین ۱.۵ کیلو تا دو کیلو زعفران خشک می‌توان برداشت کرد.
- در سال دوم چهار تا شش کیلو زعفران خشک می‌توان برداشت کرد.
- در سال سوم هشت تا ۱۰ کیلو زعفران خشک می‌توان برداشت کرد.
- و در سال‌های بعدی ۱۰ یا بیش‌تر می‌شود برداشت کرد.
- اوسط تولید چهار ساله این مزارع سالیانه به راحتی بین هشت تا ۱۰ کیلوگرم می‌تواند باشد.
- به این ترتیب با کوتاه شدن دوران بهره‌برداری از مزرعه به چهار سال، دهقان می‌تواند به جای صرف زمان هشت ساله جهت دست‌یابی به حدود ۳۰ کیلوگرم زعفران در هکتار، تنها در چهار سال، به این هدف نیاز است تا به ۴۰ کیلو برسد.

نقش مدیریت زراعتی در تولید غوزه تخمی

- عوامل اکولوژیک مانند حرارت، بارنده‌گی طول روز، رطوبت نسبی، شدت نور و غیره بالای رشد غوزه‌های بذری تأثیر دارد.
- به دلیل فوق لازم است تا قبل از انتخاب منطقه جهت تولیدی غوزه تخمی، مطالعات جامع برای پیدا نمودن بهترین منطقه به منظور تولید غوزه تخمی انجام داده شود.
- اگر نبات زعفران در مراحل اول رشد در حرارت ۱۵ تا ۲۰ درجه قرار گیرد و در مرحله تولید غوزه، ماه حوت در حرارت محیط کشت به ۱۰ درجه حرارت سانتی‌گراد برسد شرایط خوب برای تولید غوزه‌ها فراهم خواهد شد.
- شرایط اقلیمی فوق می‌تواند اکوسیستم مناسب برای تولید غوزه‌های بیش‌تر بزرگ‌تر و تضمین‌کننده عمل‌کرد بیش‌تر در سال‌های بعد باشد.

اثر کیفیت زمین بر رشد غوزه زعفران

- خصوصیات فزیکۍ – خصوصاً تسکچر یا بافت خاک به علت تأثیر بر رشد نباتات غوزه‌ای و اثرگذاری بر جذب آب و مواد غذایی، نفوذ ریشه، حرارت خاک و فعالیت مایکرو ارگانیزم‌ها اهمیت زیادی در تولید غوزه (غوزه‌زایی) زعفران دارند.
- در شرایط کشت زعفران در خاک‌های دارای تسکچر یا بافت سبک‌تر جذب عناصر غذایی از خاک تسهیل شده و با رشد مناسب اندام‌های هوایی (برگ‌های) نبات، توسعه سطح برگ و انجام فوتوسنتتیز بیش‌تر برای هر بوته، در نهایت رشد غوزه‌های جدید و گل‌دهی محصول افزایش پیدا می‌کند.
- می‌توان از طریق اصلاح خاک و سبک‌تر کردن تسکچر یا بافت خاک مزرعه، عمل‌کرد گل و غوزه را افزایش داد.

اثر تاریخ کاشت بر رشد پیاز (جدید) زعفران

- تحقیقات نشان داده است که با کاشت غوزه در ماه میزان به جای جوزا، تولید تعداد غوزه جوان را افزایش می‌یابد، ولی اندازه و قدرت گل‌دهی آن کاهش پیدا می‌کند.
- تولید تعداد غوزه‌های جدید دارای وزن بیش از هشت گرم در تاریخ کشت جوزا، بیش‌تر از تاریخ کشت اسد و میزان بوده است.

آیا صحت حیوانی تنها روی حیوانات تمرکز دارد؟

دکتر حامد نوروز، مدیر مجادله علیه امراض قابل اخبار حیوانی ریاست صحت حیوانی و مالداري

مشرانو جرگه از کارکردهای وزیر زراعت تقدیر کرد

نصیراحمد درانی وزیر زراعت، آبیاری و مالداري به خاطر فعالیتها و کارکردهایش در بخش زراعت توسط مشرانو جرگه مورد تقدیر قرار گرفت. محمدعلم ایزدیار معاون اول مشرانو جرگه در جریان تقدیر از وزیر زراعت، آبیاری و مالداري گفت: «ما از کارکرد شما به خاطر تغییرات گستردهای که در بخش زراعت، آوردهاید مثل ایجاد فارمهای کلان، کارهای بنیادی و زیربنایی در بخش زراعت تقدیر می‌کنیم.»

گفتنی است که در یک سال گذشته پروژههای بزرگ آبیاری، باغداری و مالداري از سوی وزارت زراعت تطبیق شده و سهولت‌های زیادی برای دهقانان مهیا شده است. باید گفت با در اختیار گرفتن رهبری وزارت زراعت توسط نصیراحمد درانی، پروژههای راکد این وزارت هم‌مانند کار ساخت مسلخ‌ها به گردش درآمد، توجه ویژه به مرغداری باعث خوکفایی ۸۰ درصدی کشور در تولید گوشت مرغ شد، مرکز تماس ۱۵۰ دهقانان برای حل مشکلات آنان به صورت رایگان فعال گردید.

هم‌چنان در این مدت در کنار آغاز چندین پروژه جدید، در اطلاع‌رسانی و شفافیت در کارهای این وزارت تغییرات اساسی به میان آمد. الگو شدن وزارت زراعت در اطلاع‌رسانی، معرفی ۱۵ تن از متهمان فساد به نهادهای عدلی و قضایی و صرفه‌جویی ۷۰۰ میلیون افغانی در سال گذشته، از دست‌آوردهای اخیر وزارت زراعت است.

مهم‌ترین وظایف قانونی و ترنری (صحت حیوانی)

- ۱- تامین صحت حیوانات از طریق پیش‌گیری و مبارزه با بیماری‌های ساری خصوصاً بیماری‌های زنوز (با مشترک بین حیوان و انسان) و قرنطین حیوان بیمار؛
- ۲- بررسی بیماری‌های حیوانات و پرندگان، شناسایی مناطق و منابع آلوده و راه سرایت و طرز انتشار بیماری‌ها؛
- ۳- کمک به ارتقای سطح صحت عمومی از طریق نظارت صحتی بودن کشتارگاه‌ها، مراکز تولید و بسته‌بندی، توزیع و عرضه تولیدات حیوانی؛
- ۴- کمک و همکاری با وزارت صحت عامه در بخش مبارزه و آگاهی‌دهی از بیماری‌های زنوز؛
- ۵- اظهار نظر و نظارت فنی و مسلکی در مورد ساخت، ورود، صدور و فروش انواع دواها، واکسین، سیروم و مواد بیولوژیکی مخصوص حیوانات؛
- ۶- و تقویت و توسعه بخش خصوصی و ترنری.

فعالیت‌های دکتر و ترنر

و ترنری یک مسلک طبی است که از سلامت و رفاه هر دو (حیوان و انسان) محافظت می‌کند. داکتران و ترنر بیماری‌های حیوانات و پرندگان را شناسایی و کنترل می‌کنند، حیوانات بیمار و مجروح را درمان می‌کنند. صاحبان حیوانات خانگی و فارمداران را برای بهبود صحت خود و حیوانات‌شان توصیه می‌دهند، در حفاظت از سلامتی حیوانات و افراد سخت تلاش می‌کنند تا به نیازهای صحتی و رفاهی هر نوع حیوانات رسیده‌گی می‌شود. داکتران و ترنر نیز نقش حیاتی در حفاظت از محیط زیست، تحقیقات، ایمنی مواد غذایی و سلامت عمومی بازی می‌کنند.

می‌کنند که وظیفه داکتران و ترنر تنها درمان و معالجه حیوانات بیمار است و بس، که این ذهنیت تا هنوز هم در بعضی کشورها وجود دارد، به این رشته اهمیت قابل نیستند و این خدمت‌گزاران بشر را به نظر قدر نمی‌نگرند. از همین سبب است که عده‌ی کمی این رشته را انتخاب می‌کنند.

واضح است که وظایف سنگین‌تر و مهم‌تر تصور مردم را داکتران و ترنر بر عهده دارند. اگر در حیات روزانه انسان‌ها اندکی دقت شود، به درستی بر می‌آید که تا چه حد انسان به حیوان و محصولات حیوانی برای تامین حیاتش تماس داشته و اگر واضح‌تر گفته شود باید پذیرفت که زنده‌گی انسان‌ها با حیوان ارتباط مستقیم و غیر مستقیم دارد. چنان که بسیاری از بیماری‌ها و شیوع آن‌ها از امراض باکتریایی، ویروسی و پرازیتی در انسان‌ها ناشی از حیوانات بیمار می‌باشد زیرا از محصولات حیوانی مانند شیر، پنیر، ماست و غیره غذایی اصلی و منبع پروتین حیوانی را تشکیل می‌دهد.

وظایف کنترل و همه مسوولیت‌هایی که منجر به جلوگیری انتشار بیماری از حیوان و محصولات آن می‌شود به عهده داکتران و ترنر است.

در جهان معاصر اهمیت و ترنری و رابطه آن با صحت انسان‌ها در اکثر کشورهای پیشرفته ارزش ویژه دارد و برای تامین صحت و سلامت افراد عده زیادی از تشکیلات و مؤسسات به طور مستقیم و غیر مستقیم در زمینه، اشتراک و با همی دارند.

در کشور عزیز ما اولین بار فاکولته و ترنری در چوکات پوهنتون کابل در سال ۱۳۵۲ خورشیدی تاسیس شد. (به نقل از وبسایت پوهنتون کابل)

کلمه انگلیسی و ترنری (Veterinary) برای اولین بار توسط توماس براوندر سال ۱۶۴۶ به کار گرفته شد. دانش صحت حیوانی با عبور انسان‌های نخست از حالت شکارچی به زراعتی، متولد شد. هم‌زمان با رواج شدن اهلی کردن حیوانات، و ترنری اهمیت بیش‌تری یافت. در لوح حمورابی (۲۲۰۰ سال قبل از میلاد) به کار فردی که به معالجه گاو و سایر حیوانات می‌پرداخته ارزش تعیین کرده است. کلود بورگلا (۱۷۷۹ - ۱۷۰۲) مطالعات فراوانی بر روی اسب انجام داد و دایرةالمعارف جالبی راجع به آن نوشت. بورگلا به همکاری آلبرت، مالشرب، ولتر، دیدرو و تورگو اولین مکتب و ترنری را در شهر لیون فرانسه تاسیس کرد. لوئی پانزدهم، شورای دولتی پادشاهی قانون تاسیس مکاتب و ترنری را در سال ۱۷۶۱ تصویب کرد و در سال ۱۷۶۲ اولین مکتب و ترنری در دنیا افتتاح شد. در سال ۱۷۶۶ مکتب و ترنری دیگری در مزون آلفورت (پاریس) تاسیس شد. سپس تا قبل از سال ۱۸۰۰ به طور متوالی مکاتب و ترنری در شهرهایی چون، وین (اتریش)، میلان (ایتالیا)، لندن (بریتانیا)، مادرید (اسپانیا) و غیره کشورها تاسیس شدند.

اهمیت و ترنری یا صحت حیوانی

علم تجربه‌ای است که در خصوص شناخت، پیش‌گیری، ریشه‌کنی و درمان بیماری‌های حیوانی اعم از بیماری‌های حیوانی و یا بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوان، شیوه‌های کنترل و بازرسی صحتی مواد غذایی و تولیدات با منشأ حیوانی، صحت خوراکه و پرورش صحتی حیوانات به مطالعه می‌پردازد. داکتران و ترنر در همه کشورها مسوول صحت حیوان می‌باشند تا بدین وسیله صحت و رفاه حیوانات اعم از جانوران که در خشکه زنده‌گی می‌کنند، آبی، انسان و اکوسیستم فراهم شود. داکتران و ترنر در پیش‌رفت علم و ترنری در رشته‌های مختلف نظیر فارموکولوژی، اپیدمیولوژی، ایمونولوژی، میکروبیولوژی، جینوکولوژی، آناتومی مقایسه‌ای (حیوانی و انسانی) نقش داشته‌اند و حتا موفق به کسب جایزه نوبل در بخش صحتی شده‌اند. داکتر و ترنر در کنار داکتر انسانی، داکتران دندان و دواساز جز محبوب‌ترین رشته‌های علوم صحتی در جهان بوده و برای پیش برد این علم، اشخاص با استعداد انتخاب می‌شوند.

نقش و ترنری در تامین صحت عامه

در کشورهای عقب‌مانده افرادی که از نعمت سواد محروم‌اند و یا سواد کمی دارند، تصور

What is Plum, Why are We Trying to Promote It?

By: Azizullah Popal

Plum is fruit of spring season. The fruit has a reasonable price, good taste, with nutritional values and health benefits. The Ministry of Agriculture, Irrigation, and Livestock (MAIL) strives to promote the fruit thus MAIL has built 2,700 acres of land plum gardens.

Plum Characteristics:

1. Has many vitamins, cure night blindness and is good for body's growth.
2. Plum has minerals such as calcium, copper, iron, magnesium, phosphorus, potassium, sodium, and zinc.
3. Plum fight cancer cells, improves cardiovascular health, and boosts immune system.
4. Plum also has anti-bacterial activity.
5. Studies suggest that plum cut the risks of tumors.
6. Plum is good for gout.
7. Plum effectively treat anemia.
8. Plum regulates kidney functions
9. Plum leaf cures stomach worm
10. If eaten unwashed, causes food poisoning.
11. Plum seed (also known as stones, pits, or kernels) is poisonous and must not be eaten.
12. High acid of plum causes inflammatory bowel disease (IBD), gas, and bloating.
13. Excessive use of plum causes stomach bloating.

MAIL's Activities in This Area

Since 2013, the Ministry of Agriculture has carried out achievable activities

ities to promote and proliferate this fruit. During the period, the National Horticulture and Livestock Program (NHLP) of MAIL has turned 2,717.5 acres of land to plum gardens. The area has been turned to gardens for 4,262 farmers, parts of which has reached harvest.

Plum gardeners say that a good ground is available for the growth and development

of this valuable fruit, adding that the fruit has newly been promoted and the price of which is also reasonable.

Shams Rahman, gardener of Nangarhar's Khewa district, has planted 500 plum seedlings in his garden, saying that he has planted the seedlings in one acres of land.

Rahman says, "This is the first year of

my harvest. I have sold over 300,000 AFN worth plums. We used to grow onions or other vegetables in the past, which has low income. We did not receive more than 50,000 AFN. Gardening has good income. This garden has been built for us by NHLP and we also took part in its building. Several merchants came to me for buying my garden's products even before the harvest. We were trained on how to prune properly, and trees spraying. This type of gardening is different from the past, both in harvesting and irrigation."

Meanwhile Bashirullah Nasrat, horticulture expert in east zone of the country, says that the gardens of the Ministry of Agriculture are built with 50 percent of people's share. According to him, these gardens are built in high-density and semi-density system to increase gardeners' income.

"NHLP operates in the east zone of the country since 2013, and fortunately some of the gardens have reached harvest. During the period, NHLP has turned 292 acres of land to plum gardens in the eastern provinces. NHLP aim is to bring changes in the lives of gardeners, self-sufficiency, and strengthening the national economy. In addition, NHLP also trained farmers on how to prune properly, prevent diseases, irrigation, fertilization, and spraying."

According to Nasrat, these activities have warmly been welcomed by people because the income of fruits is much higher compared to vegetables and other crops.

د بزگرانو د اړیکو مرکز

گرانو بزگرانو؛

له ۱۵۰ وړیا شمېرې سره اړیکه ونیسئ او د کرنې له کارپوهانو سره خپلې ستونزې شریکې کړئ، ستاسو د ستونزو هوارولو په پار به ډېر ژر تاسو ته ځواب درکړل شي.

۱۵۰

